

Redovisning av initiativärende gällande
uppdrag om konsumentvägledare

6

2023SOCN106

Socialnämnden

Datum
2023-06-26

Diarienummer
2023SOCN106 100

Redovisning av initiativärende gällande uppdrag om konsumentvägledare

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden gav den 3 maj 2023 § 105, förvaltningen i uppdrag, att anställa en konsumentvägledare. Rekrytering av konsumentvägledare under 2023 har blivit fördröjd på grund av det försämrade ekonomiska läget. Eftersom det inte finns avsatta medel för tjänsten i kommunfullmäktiges budget 2024 bedömer förvaltningen att det inte är motiverat med en anställning av konsumentvägledare för en kort period under hösten 2023.

Kommunen kan hänvisa konsumenter till befintliga resurser såsom Konsumentverkets upplysningstjänst Hallå konsument och andra nationella konsumentbyråer. I arbetet mot överskuldsättning arbetar också budget- och skuldrådgivningen med kvalificerad rådgivning för att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta. Från och med den 1 oktober 2023 ingår Härryda kommun i avtalssamverkan på budget- och skuldrådgivningens område tillsammans med Mölndal stad och Partille kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 26 juni 2023
- Socialnämndens beslut 3 maj 2023 § 105, Initiativärende gällande uppdrag om konsumentvägledare

Ärendet

Socialnämnden gav den 3 maj 2023 § 105, förvaltningen i uppdrag, att anställa en konsumentvägledare.

Konsumentverket tillhandahåller oberoende vägledning direkt till konsumenter genom den rikstäckande upplysningstjänsten Hallå konsument. Hallå konsument ger konsumenter kostnadsfri vägledning i frågor om köp av varor och tjänster, reklamationer, att handla hållbart och annat som konsumenter behöver hjälp med. Vägledare på Hallå konsument kan även

hjälpa konsumenter vidare till rådgivning via ECC Sverige i frågor om eller problem med gränsöverskridande handel i andra länder inom EU samt i Norge, Island och Storbritannien. Det finns också fyra konsumentbyråer som ger opartisk och kostnadsfri information och vägledning före och efter köp inom olika områden: Konsumenternas energimarknadsbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå, Konsumenternas bank- och finansbyrå och Telekområdgivarna.

Utöver den nationella vägledningen erbjuder ett flertal kommuner i landet konsumentvägledning, dit konsumenter kan vända sig för information och stöd i konsumentfrågor. Konsumentvägledning är inte obligatoriskt för kommuner, till skillnad från ex. budget- och skuldrådgivning.

Konsumentverkets årliga redovisning av kommunernas konsumentvägledning *Läget i landet 2023* visar att 58 procent av landets kommuner har konsumentvägledning. Det är en fortsatt nedåtgående trend sedan Konsumentverkets upplysningstjänst Hallå konsument startade sin verksamhet 2015. 42 procent av landets kommuner saknar konsumentvägledning. De kommuner som inte erbjuder konsumentvägledning uppger att de i huvudsak hänvisar till Hallå konsument, Allmänna reklamationsnämnden och till Konsumentbyråerna. Det är 178 personer som arbetar med konsumentvägledning i landets kommuner. Deras arbetstid motsvarar 75 årsarbetare och varierar stort. Majoriteten arbetar deltid och mer än hälften max 16 timmar per vecka. Den stora majoriteten av de kommuner som inte erbjuder konsumentvägledning uppger att de hänvisar till Konsumentverkets upplysningstjänst Hallå konsument. Vissa kommuner hänvisar till Konsumentbyråerna och några enstaka till advokat eller jurist.

I Härryda kommun var konsumentvägledningen tidigare organiserad under sektorn för teknik och förvaltningsstöd, tillsammans med budget- och skuldrådgivningen. Som en besparingsåtgärd föreslogs konsumentvägledningen upphöra från och med år 2021.

Initiativärendet är motiverat av målsättningen att en konsumentvägledare ska arbeta förebyggande på skolor och inom socialtjänsten för att motverka ökad skuldsättning och långvariga ekonomiska problem. I den antagna budgeten för 2023 avsatte socialnämnden 600 tkr för anställning av en konsumentvägledare.

Kommunfullmäktige beslutade därefter den 2 februari 2023 § 7 bland annat att fastställa ramar för driftverksamheten samt att uppdra åt kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid och socialnämnden att vidta åtgärder för att nå de finansiella målen. Detta mot bakgrund av ett förändrat och osäkert ekonomiskt läge i omvärlden och därmed även för kommunen. Kommunstyrelsen, socialnämnden och nämnden för utbildning, kultur och fritid delgavs uppdraget från fullmäktige och fick under april/maj information om den ekonomiska prognosen för

2023 och 2024. I samband med detta lämnades även information om vilka åtgärder som borde vidtas för att kommunens verksamheter skulle kunna klara balanskravet och målet om god ekonomisk hushållning. Redovisade åtgärder bestod bland annat av att aktivt hålla tillbaka kostnader om möjligt och senarelägga insatser som ännu inte startat.

I arbetet mot överskuldssättning är budget- och skuldrådgivningen en viktig och självklar aktör, som genom kvalificerad rådgivning och förebyggande arbete kan bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta. Från och med den 1 oktober 2023 ingår Härryda kommun i avtalssamverkan på budget- och skuldrådgivningens område tillsammans med Mölndal stad och Partille kommun. I frågor rörande konsumentvägledning hänvisar de tre kommunerna till Hallå konsument.

Förvaltningens bedömning

Rekrytering av konsumentvägledare under 2023 har blivit fördröjd mot bakgrund av att socialnämnden fick i uppdrag att aktivt hålla tillbaka kostnader om möjligt och senarelägga insatser som ännu inte startat. Eftersom det inte finns avsatta medel för en sådan tjänst i kommunfullmäktiges budget 2024 bedömer förvaltningen att det inte är motiverat med en anställning av konsumentvägledare för en kort period om till exempel cirka tre månader under hösten 2023.

Konsumentverket tillhandahåller oberoende och kostnadsfri vägledning direkt till konsumenter genom sin rikstäckande upplysningstjänst Hallå konsument. Genom att hänvisa konsumenter till Hallå konsument kan förvaltningen säkerställa att de får tillgång till pålitlig och professionell vägledning utan att behöva anställa en enskild konsumentvägledare.

Enligt Konsumentverkets redovisning saknar 42 procent av landets kommuner konsumentvägledning. Det är tydligt att det finns en etablerad praxis att hänvisa konsumenter till nationella resurser istället för att tillhandahålla lokal konsumentvägledning. Genom att följa denna praxis kan förvaltningen anpassa sig till den övergripande trenden och undvika kostnader för att anställa en konsumentvägledare.

Malin Johansson
Sektorschef

Elin Hjalmarsson
Utvecklingschef

Sammanträdesdatum
2023-05-03

§ 105

Dnr 2023SOCN106

Initiativärende gällande uppdrag om konsumentvägledare

Beslut

Socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att anställa en konsumentvägledare.

Reservation

Maria Kornevik Jakobsson (C), Eva Karlsson (M), Tommy Brundin (M) och Inger Axelsson (KD) reserverar sig mot beslutet skriftligt i bilaga 8.

Sammanfattning av ärendet

Kajsa Lackovic (S) och Marie Davidsson (V) initierar ett ärende gällande uppdrag om konsumentvägledare.

Socialnämnden beslutade den 4 april 2023 § 81 att bordlägga initiativärende gällande uppdrag om konsumentvägledare.

Beslutsunderlag

- Skrivelse från Kajsa Lackovic (S) och Marie Davidsson (V) gällande uppdrag om konsumentvägledare, inkom 4 april 2023
- Socialnämndens beslut om bordläggning den 4 april 2023 § 81

Förslag till beslut på sammanträdet

Kajsa Lackovic (S) föreslår med instämmande av Jonas Andersson (S), och Birgitta Berntsson (S) att socialnämnden uppdrar åt förvaltningen att anställa en konsumentvägledare.

Eva Karlsson (M) föreslår med instämmande av Tommy Brundin (M) att socialnämnden avslår Kajsa Lackovics förslag.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att hon kommer att ställa Kajsa Lackovics förslag mot Eva Karlssons förslag.

Kajsa Lackovics och Eva Karlssons förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att socialnämnden bifaller Eva Karlssons förslag.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-05-03

Omröstning begärs. Socialnämnden godkänner följande beslutsgång:
Ja-röst för att bifalla Eva Karlssons förslag
Nej-röst för att bifalla Kajsa Lackovics förslag

Med 5 nej-röster mot 4 ja-röster bifaller socialnämnden Kajsa Lackovics förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 9.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande					
---------------------	--	--	--	--	--

				Utdragsbestyrkande	
--	--	--	--	--------------------	--

Sammanträdesdatum
2023-05-03

Voteringslista: § 105

Ärende: Initiativärende gällande uppdrag om konsumentvägledare, 2023SOCN106

Omröstningslista 9

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Maria Kornevik Jakobsson (C), ordförande	X		
Kajsa Lackovic (S), vice ordförande		X	
Eva Karlsson (M), 2:e vice ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ledamot	X		
Inger Axelsson (KD), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Birgitta Bertsson (S), ledamot		X	
Marie Davidsson (V), ledamot		X	
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Resultat	4	5	0

Skriftlig reservation

Vi reserverar oss eftersom vi anser att förslaget bör avslås då kostnaderna för att hantera initiativärendet inte rymms ekonomiskt enligt fullmäktiges direktiv att nå de finansiella målen.

Maria Kornevik Jakobsson (C)

Eva Karlsson (M)

Tommy Brundin (M)

Inger Axelsson (KD)